

Αρ. Φακ.: 11.17.003.002

18 Ιανουαρίου 2021

**Αποστολή μηνυμάτων και διενέργεια κλήσεων πολιτικού περιεχομένου /
προώθησης υποψηφιοτήτων**

1. Γενικές Αρχές

Για την πολιτική επικοινωνία (αποστολή μηνυμάτων και την διενέργεια κλήσεων πολιτικού περιεχομένου / προώθησης υποψηφιοτήτων) εφαρμόζονται οι διατάξεις του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679, στο εξής «ο Κανονισμός» και του περί Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομικών Υπηρεσιών Νόμου 112 του 2004, όπως έχει τροποποιηθεί, στο εξής «Νόμος 112(Ι)/2004», που αφορούν στην απ' ευθείας εμπορική προώθηση.

Το περιεχόμενο μιας πολιτικής επικοινωνίας μπορεί να παρουσιάζεται αμέσως ή εμμέσως, όπως με απλή παράθεση του προγράμματος δράσης και των πολιτικών ιδεών, με ενημερωτικό δελτίο που καλύπτει διάφορα θέματα, με προσκλήσεις σε ιστοχώρους για ανάγνωση των πολιτικών μηνυμάτων, ή με πρόσκληση σε προεκλογική ομιλία ή εκδήλωση. Ως εκ τούτου, τέτοιου είδους μηνύματα θεωρούνται «διαφημιστικά» και ισχύουν οι πιο πάνω διατάξεις της νομοθεσίας.

Η διεύθυνση οικίας, η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ο αριθμός τηλεφώνου αποτελούν προσωπικά δεδομένα. Η χρήση τους για σκοπούς πολιτικής επικοινωνίας αποτελεί μορφή επεξεργασίας. Τα πρόσωπα που διεξάγουν την πολιτική επικοινωνία στο πλαίσιο της προώθησης των πολιτικών τους προγραμμάτων και ιδεών είναι υπεύθυνοι επεξεργασίας σύμφωνα με την ερμηνεία που δίδεται στον όρο αυτό στο άρθρο 4 του Κανονισμού, είτε πρόκειται για πολιτικά κόμματα / κινήματα ή υποψήφιους βουλευτές και θα πρέπει να ενεργούν σύμφωνα με τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας.

Στις περιπτώσεις που μέρος της επεξεργασίας ανατίθεται σε εκτελούντα την επεξεργασία (εξωτερικό φυσικό ή νομικό πρόσωπο που δεν είναι υπάλληλος / εργοδοτούμενος του υπεύθυνου επεξεργασίας), σύμφωνα με τον Κανονισμό (Άρθρα 4(8) και 28), θα πρέπει να υπάρχει σύμβαση και ο εκτελών να συμμορφώνεται με όλες τις προβλεπόμενες από τον Κανονισμό υποχρεώσεις του.

2. Πολιτική επικοινωνία με ηλεκτρονικά μέσα χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση (αποστολή μηνυμάτων μέσω email, φαξ, sms, mms και διενέργεια αυτόκλητων κλήσεων με συσκευή αυτόματων κλήσεων / με ηχογραφημένο μήνυμα / χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση) – Νόμος 112(Ι)/2004

Για την αποστολή μηνυμάτων και τη διενέργεια κλήσεων χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση, με βάση το άρθρο 106 του Νόμου 112(Ι)/2004, απαιτείται να έχει ληφθεί η συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων (παραληπτών/κληθέντων).

Με βάση το εδάφιο (2) του ίδιου άρθρου επιτρέπεται η αποστολή μηνυμάτων και η διενέργεια κλήσεων σε πελάτες με την προϋπόθεση ότι τους δίνεται η δυνατότητα αντίταξης με εύκολο τρόπο και ατελώς κατά τη συλλογή των στοιχείων, καθώς και σε κάθε μήνυμα, σε περίπτωση που ο χρήστης αρχικά δεν είχε διαφωνήσει σε αυτή τη χρήση. Κατ' αναλογία τα κόμματα μπορούν να αποστείλουν μηνύματα στα εγγεγραμμένα μέλη τους υπό τις πιο πάνω προϋποθέσεις, αλλά οι υποψήφιοι δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν καταλόγους με διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, αριθμούς τηλεφώνων, αριθμούς φαξ κ.λ.π. τους οποίους έχουν συλλέξει στα πλαίσια άσκησης δημόσιας εξουσίας, ή άσκησης καθηκόντων σε προηγούμενες θητείες τους, ή από πελάτες τους σε άλλες ασχολίες ή επαγγέλματα τους, καθώς τα άτομα που περιλαμβάνονται σε τέτοιους καταλόγους δεν θεωρούνται «πελάτες» σύμφωνα με την έννοια του πιο πάνω άρθρου.

Με βάση το περί Νομικών Προσώπων (Διασφάλισης των εννόμων Συμφερόντων αναφορικά με Αυτόκλητες Επικοινωνίες) Διάταγμα του 2005, που εκδόθηκε από τον Επίτροπο Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων, η προστασία από την αποστολή διαφημιστικών μηνυμάτων με ηλεκτρονικά μέσα και τις αυτόκλητες κλήσεις έχει επεκταθεί και στα νομικά πρόσωπα (εταιρείες/οργανισμούς).

Οι αποστολείς θα πρέπει σε όλα τα μηνύματα πολιτικού περιεχομένου / προώθησης υποψηφιοτήτων που αποστέλλουν να παρέχουν στους παραλήπτες των μηνυμάτων διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (στην περίπτωση μηνυμάτων μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου) ή αριθμό χωρίς χρέωση (στην περίπτωση μηνυμάτων sms,mms), ώστε να δίνουν την δυνατότητα διαγραφής (opt-out) χωρίς χρέωση, όπως προβλέπει ο Νόμος. Σε κάθε μήνυμα που αποστέλλεται θα πρέπει να αναγράφονται οδηγίες που να εξηγούν στον παραλήπτη πως μπορεί να ζητήσει τον τερματισμό της λήψης των μηνυμάτων. Για παράδειγμα, στο τέλος του μηνύματος να αναγράφεται "Για διαγραφή καλέστε 8XXXXXXX" ή "SMS STOP στείλτε XXXXX στο 8XXX". Τα αιτήματα για διαγραφή θα πρέπει να ισχύουν για όλες τις μελλοντικές πολιτικές εκστρατείες και όχι μόνο για τη συγκεκριμένη. Διευκρινίζεται, επίσης, ότι η παροχή της δυνατότητας διαγραφής από τον κατάλογο των αριθμών / διευθύνσεων, στους οποίους αποστέλλονται μηνύματα (opt-out), δεν νομιμοποιεί από μόνη της την αποστολή των μηνυμάτων, αλλά θα πρέπει να έχει πρώτα ληφθεί η συγκατάθεση των παραληπτών ή αυτοί να είναι εγγεγραμμένα μέλη.

3. Πολιτική επικοινωνία μέσω ταχυδρομείου και κλήσεων δια ζώσης / με ανθρώπινη παρέμβαση – Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679

Για την πολιτική επικοινωνία μέσω ταχυδρομείου και κλήσεων δια ζώσης / με ανθρώπινη παρέμβαση εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κανονισμού. Εκτός από τις βασικές αρχές (Άρθρο 5), και τις προϋποθέσεις για νόμιμη επεξεργασία (Άρθρο 6) που θα πρέπει να εφαρμόζονται σε όλες τις μορφές επεξεργασίας, για την απευθείας εμπορική προώθηση σχετικές είναι οι διατάξεις των παραγράφων 47 και 70 του προοιμίου και του Άρθρου 21 του Κανονισμού.

Η νομική βάση για την πιο πάνω πολιτική επικοινωνία μπορεί να είναι:

- Η συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων (Άρθρο 6(1)(α)),
- Το έννομο συμφέρον που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας (στην περίπτωση μελών του κόμματος) 6(1)(στ).

Στην περίπτωση που ο υπεύθυνος επεξεργασίας επικαλείται ότι η επεξεργασία διενεργείται με βάση το έννομο συμφέρον που επιδιώκει, θα πρέπει να προβαίνει σε αξιολόγηση/στάθμιση του έννομου συμφέροντος του με τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα μπορούσε να επικαλεστεί τέτοιο έννομο συμφέρον όταν υφίσταται σχετική και κατάλληλη σχέση μεταξύ του υποκειμένου των δεδομένων και του υπευθύνου επεξεργασίας, όπως αν το υποκείμενο των δεδομένων είναι πελάτης του υπευθύνου επεξεργασίας (παραγράφος 47 του προοιμίου). Κατ' αναλογία στην περίπτωση της πολιτικής επικοινωνίας, τα κόμματα θα μπορούσαν να επικαλεστούν το έννομο συμφέρον τους όταν το υποκείμενο των δεδομένων είναι μέλος του κόμματος.

Το υποκείμενο των δεδομένων δικαιούται να αντιταχθεί ανά πάσα στιγμή στην επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν απευθείας εμπορική προώθηση, περιλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ, εάν σχετίζεται με αυτήν την απευθείας εμπορική προώθηση (Άρθρο 21).

4. Διευκρινήσεις και για όλες τις περιπτώσεις πολιτικής επικοινωνίας

Σε όλες τις περιπτώσεις πολιτικής επικοινωνίας η συγκατάθεση θα πρέπει:

- να αποτελεί συγκεκριμένη και ρητή ένδειξη βουλήσεως, με δήλωση ή με σαφή θετική ενέργεια,
- να λαμβάνεται αφού το υποκείμενο των δεδομένων έχει ενημερωθεί,
- να είναι ελεύθερη,
- να μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή,
- να μπορεί να αποδειχθεί από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ότι έχει ληφθεί.

Νοείται ότι η συγκατάθεση θα πρέπει να λαμβάνεται από τον ίδιο τον κάτοχο του αριθμού ή της διεύθυνσης και όχι από τρίτους.

Δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν αριθμοί ή διευθύνσεις από πηγές προσβάσιμες στο κοινό (όπως, για παράδειγμα, τον τηλεφωνικό κατάλογο, το διαδίκτυο ή καταλόγους μελών επαγγελματικών ενώσεων, σωματείων, συλλόγων, επαγγελματικών κλάδων κ.τ.λ.) για αποστολή μηνυμάτων και διενέργεια κλήσεων πολιτικού περιεχομένου / προώθησης υποψηφιοτήτων αλλά ούτε για σκοπούς λήψης συγκατάθεσης αφού τέτοια ενέργεια θα συνιστούσε πολιτική επικοινωνία χωρίς συγκατάθεση.

Δεν επιτρέπεται επίσης η πολιτική επικοινωνία σε τυχαίους αριθμούς τηλεφώνων (π.χ. που έχουν παραχθεί από πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή). Ακόμη και εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν διατηρεί στοιχεία των κατόχων των αριθμών, οι αριθμοί τηλεφώνων αποτελούν προσωπικά δεδομένα, καθώς ο κάτοχος τους μπορεί εύκολα να ταυτοποιηθεί.

Ειρήνη Λοϊζίδου Νικολαΐδου
Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων
Προσωπικού Χαρακτήρα